14 Αυγούστου 2021

Για νά ‘ναι αληθινή η μετάνοια, θα πρέπει νά ‘ναι έμπρακτη

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Ορθόδοξη πίστη

Η μετάνοια έχει ονομαστεί από τους Πατέρες της εκκλησίας «δεύτερο βάπτισμα» ή «ανανέωση του βαπτίσματος».

Με το πρώτο βάπτισμα, αρχίζουμε μια πορεία προς τη βασιλεία του Θεού. Η αγάπη του Θεού – Πατέρα μας, γνωρίζοντας την ανθρώπινη αδυναμία μας και το ενδεχόμενο της πτώσης μας, μάς έδωσε το δεύτερο βάπτισμα, την μετάνοια, με την οποία ο άνθρωπος μπορεί να ξανασηκωθεί από την πτώση του, να γιατρέψει τις πληγές του και να συνεχίσει την δύσκολη πορεία του. Δυστυχώς πολύ λίγοι γνωρίζουμε τι σημαίνει μετάνοια και ποιο είναι το βαθύτερο νόημά της. Οι περισσότεροι όχι μόνο δεν γνωρίζουμε τι είναι μετάνοια, αλλά ούτε και για ποιο πράγμα πρέπει να μετανοήσουμε.

Η μετάνοια δεν είναι, όπως νομίζουμε, μια νομική διαδικασία, που απαλλάσσει τον άνθρωπο από κάποια αισθήματα ενοχής. Ούτε είναι μια τυπική εξομολόγηση, που κάνει κανείς πριν τις μεγάλες γιορτές ή κάτω από σκληρές ψυχολογικές συνθήκες. Η στάση και η πορεία του ασώτου δείχνει κάτι άλλο.

Όπως το λέει η λέξη, μετάνοια (μετα-νοώ) σημαίνει την ολοκληρωτική αλλαγή ζωής, την άρνηση, με όλη μας την καρδιά, της αμαρτίας, την αλλαγή νοοτροπίας.

Δηλαδή, να νοιώσουμε με όλη μας την ύπαρξη, ότι ο δρόμος που ακολουθούμε δεν πάει πουθενά, και να θελήσουμε να επιστρέψουμε. Να αισθανθούμε ότι ζούμε σ' έναν αχυρώνα, έξω από το σπίτι του πατέρα μας, και να πούμε: «Πού πάμε; Τρελαθήκαμε; Εδώ ο πατέρας μας έχει παλάτι, όπου όλοι ευφραίνονται, και εμείς καθόμαστε στον βούρκο;» Κι έπειτα να αποφασίσουμε να γυρίσουμε, να ξαναμπούμε στο πατρικό σπίτι, να συμφιλιωθούμε με τον Θεό – Πατέρα και τους αδελφούς μας.

Για νά 'ναι αληθινή η μετάνοια, θα πρέπει νά 'ναι έμπρακτη. Λεει ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός: «Όλοι οι πνευματικοί, οι Πατριάρχες, οι Αρχιερείς κι όλος ο κόσμος να σε συγχωρήσουν, είσαι ασυγχώρητος, εάν δεν μετανοήσεις έμπρακτα». Εάν, δηλαδή, δεν θελήσουμε να απομακρυνθούμε, από την αμαρτία και να αλλάξουμε ζωή, τότε η μετάνοιά μας δεν είναι αληθινή. Δεν είναι καν μετάνοια.

Πολλοί προσέρχονται στην εξομολόγηση με ενθουσιασμό, κάτω από το βάρος ψυχολογικών ή άλλων προβλημάτων. Εξομολογούνται με δάκρυα και υποσχέσεις, ότι από τώρα και στο εξής δεν θα ξαναγυρίσουν στην αμαρτία, ότι αποφάσισαν να αλλάξουν ζωή κλπ. Κάτι τέτοιο μπορεί να μην έχει σχέση με τη μετάνοια και πρέπει να μας βάλει σε υποψίες. Γιατί η μετάνοια δεν είναι πυροτέχνημα. Χρειάζεται χρόνο, κόπο, άσκηση, αγώνα κάτω από την χάρη του Θεού. Και πραγματώνεται με υπομονή και μυστικά στην ψυχή του ανθρώπου. «Ως αν άνθρωπος βάλη τον σπόρον επί της γης και καθεύδη και εγείρεται νύκτα και ημέρα, και ο σπόρος βλαστάνει και μηκύνηται ως ουκ οίδεν αυτός, αυτόματη γαρ η γη καρποφορεί». Δηλαδή, «σαν τον άνθρωπο που σπέρνει τον σπόρο στη γη, κοιμάται τη νύκτα και ξυπνάει την ημέρα, κι ο σπόρος βλασταίνει κι αυξάνει με τρόπο που ο ίδιος δεν ξέρει. Η γη καρποφορεί από μόνη της». (Μαρκ. Δ. 26-28).

Τέλος, η μετάνοια είναι έργο της θείας χάρης. Ο άνθρωπος ζώντας στο σκοτάδι της αμαρτίας και αγνοώντας την ωραιότητα της θείας ζωής, δεν μπορεί να καταλάβει τη διαφορά μεταξύ της ανθρώπινης ζωής και της θεανθρώπινης ζωής. Μόνον όταν η θεία χάρη ρίξει στην καρδιά του τον σπόρο της θείας αγάπης, μπορεί να δει την πνευματική του ερήμωση. Το φως του ήλιου, όταν εισέρχεται μέσα στο σκοτεινό δωμάτιο, αποκαλύπτει τα πάντα. Έτσι, όταν η χάρη του Θεού φωτίσει τις ψυχές μας, τότε βλέπουμε την εσωτερική ερήμωση, τα πάθη, τις αμαρτίες μας. Γι' αυτό και οι άγιοί μας, τόσο έντονα ζητούσαν από τον Θεό: «Δώρησαί μοι μετάνοιαν ολόκληρον». Γιατί αυτή η αληθινή μετάνοια είναι ο ασφαλής δρόμος που οδηγεί στη βασιλεία του Θεού.

Σεβασμ. Νεκτάριου Αντωνόπουλου
Πηγή: 1myblog.pblogs.gr